

Μιχάλης Μιχαηλίδης

ΟΙ ΕΠΟΠΤΕΣ

Μυθιστόρημα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2016

ΝΕΦΕΛΗ / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Μιχάλης Μιχαηλίδης, *Οι επόπτες*

Σχεδιασμός βιβλίου: Περικλής Δουβίτσας
Διόρθωση: Μιχάλης Μιχαηλίδης

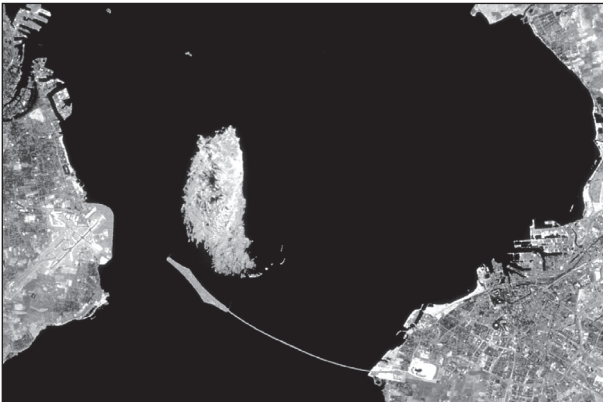
1η έκδοση, Ιούνιος 2016

ISBN: 978-960-504-157-1

© Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ και Μιχάλης Μιχαηλίδης

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80
τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093
e-mail: info@nnet.gr
www.nnet.gr

Η πολυπλοκότητα δεν πρέπει να προτιμάται
όταν δεν είναι απαραίτητη.
William of Ockham

Ο Σβεν Αλεξάντερσον ένιωθε μεγάλος απατεώνας. Χαλάρωνε ολομόναχος στην αίθουσα συσκέψεων της Διμερούς Σύμπραξης και οι εργαζόμενοι στο άσχημο κτίριο δεν τολμούσαν να ακουμπήσουν την κλειδωμένη πόρτα ούτε με τα ακροδάχτυλα. Ήταν μισοξαπλωμένος χωρίς σακάκι και γραβάτα σε αναπαυτική πολυθρόνα, δε φορούσε παπούτσια και κάλτσες, ξεκούραζε τα πόδια του πάνω στο μεγάλο ελλειψοειδές τραπέζι. Κοιτούσε τους γλάρους που πετούσαν στον συνεφιασμένο ουρανό πάνω από το «Τίβολι» και χάζευε τις ακίνητες ρόδες του λούνα παρκ. Κάπνιζε τσιγάρα, φυσούσε τον καπνό προς το ταβάνι και έριχνε τη στάχτη σε ένα χάρτινο κυπελλάκι. Έβλεπε ένα πανόραμα της Κοπεγχάγης και μετρούσε τα ψηλά ξενοδοχεία γύρω από τον σιδηροδρομικό σταθμό. Όμως πρόσεχε λίγο και τη βαρετή ταινία που προβαλλόταν στην οθόνη. Έπιανε τις λίγες σοβαρές πληροφορίες που κρύβονταν στις αεροφωτογραφίες, στα κινούμενα σχέδια και στα γραφήματα. Άκουγε κάποιες από τις ατάκες του μπάσου Αμερικανού εκφωνητή που είχε διαλέξει η Ντιρκέμ ΑΕ. Σημείωνε σ' ένα χαρτί τις βασικές διαφορές της ταινίας του 1995 από την παρόμοια ταινία του 1993.

Νωρίτερα είχε ξεφορτωθεί γρήγορα τρία στελέχη της Διμερούς Σύμπραξης, διότι ήταν καλά εξασκημένος σε ορισμένα κόλπα. Όταν ήθελε να παγώσει πολυλογά, διάλεγε έναν κοντινό τοίχο και κοιτούσε προς τα κει αμίλητος, απολύτως συγκεντρωμένος.

Όταν ήθελε να σπρώξει μια διαδικασία σε επόμενο στάδιο, έπαιρνε στο χέρι ένα χαρτί, ένα οποιοδήποτε χαρτί, και το εξέταζε σαν να ήταν μολυσμένο με δεδομένα ανεπεξέργαστα, ασαφή, αντιφατικά. Όταν ήθελε να μείνει μόνος σ' ένα δωμάτιο, σκάλιζε με σοβαρότητα όποια αντικείμενα έβρισκε μπροστά του και στο τέλος γυρνούσε ελαφρώς τον κορμό του προς την πόρτα. Πάντως, ακόμη κι αν δεν ήταν τόσο έμπειρος στο συγύρισμα ενοχλητικών, κάποια στιγμή θα έμενε μόνος στην αίθουσα: στο βόρειο λιμάνι της Κοπεγχάγης ο όρμος της Ντιρκέμ ΑΕ δεν είχε ακόμη αποξηρανθεί· στην περιφραγμένη περιοχή της εταιρείας υπήρχαν μόνο κάμποσες σκαλωσιές, πολλά φορτηγά, αρκετές μπετονιέρες, δύο γερανοί, πολλοί λόφοι λάσπης, δύο προσωρινά φράγματα, λίγες αντλίες αποστράγγισης, εκατοντάδες μέτρα αμοντάριστων σωλήνων· στο πρόγραμμα του Αλεξάντερσον γι' αυτό το πρωί περιλαμβανόταν μονάχα η υποχρέωση να δει ανενόχλητος κινούμενα σχέδια στο αρχηγείο της Διμερούς Σύμπραξης.

Εν πάση περιπτώσει, όπως φαινόταν και στην ταινία, η Ντιρκέμ ΑΕ θα τηρούσε εύκολα τις υποσχέσεις της. Μέχρι στιγμής η εταιρεία είχε απλώς περιφράξει την περιοχή της, είχε φτιάξει ένα προσωρινό φράγμα στο στόμα του όρμου, είχε μισοαδειάσει τον όρμο από νερό και είχε υψώσει ένα δεύτερο προσωρινό φράγμα διακόσια μέτρα πίσω από το στόμα του όρμου, αλλά το επόμενο δωδεκάμηνο οι τεχνικοί της θα ολοκλήρωναν ό,τι έπρεπε να ολοκληρωθεί. Θα στέγνωναν τον όρμο με αποστραγγιστικά φρεάτια και ισχυρές αντλί-

ες. Θα θωράκιζαν καθένα από τα δύο ακρωτήρια του όρμου με ανάχωμα ύψους δέκα μέτρων. Θα αντικαθιστούσαν το κεντρικό τμήμα του δεύτερου φράγματος με ένα αποσπώμενο φράγμα φτιαγμένο από πελώρια χαλύβδινα βαρέλια. Πίσω από το αποσπώμενο φράγμα θα διαμόρφωναν μια τσιμεντένια λεκάνη, στα δέκα μέτρα κάτω από το επίπεδο της θάλασσας. Πίσω από τη λεκάνη θα διαμόρφωναν μια τσιμεντένια πλατφόρμα, στο ένα μέτρο πάνω από το επίπεδο της θάλασσας. Πίσω από την πλατφόρμα, στον παλιό μυλό του όρμου, θα κατασκεύαζαν μια τεράστια συρόμενη πύλη από τσιμέντο και χάλυβα. Πίσω από τη συρόμενη πύλη θα έχτιζαν ένα κτίριο με εκατό μέτρα μήκος, τριάντα μέτρα πλάτος και δεκαπέντε μέτρα ύψος: μια διπλή αίθουσα για την αρμολόγηση των στοιχείων της σήραγγας. Πίσω από το κτίριο αρμολόγησης θα οικοδομούσαν ένα παράλληλο κτίριο με διακόσια πενήντα μέτρα μήκος, σαράντα μέτρα πλάτος και δεκαπέντε μέτρα ύψος: ένα ορθογώνιο παραλληλεπίπεδο τεσσάρων τμημάτων για την ετοιμασία των κλωβών οπλισμού και για το καλούπωμα του σκυροδέματος. Πίσω από το βασικό κτίριο παραγωγής θα έφτιαχναν ένα μικρό εργοστάσιο κατεργασίας τσιμέντου, ένα μικρό συγκρότημα γραφείων και έναν χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων. Κατόπιν θα γκρέμιζαν το προσωρινό φράγμα στο στόμα του όρμου, θα άφηναν τη θάλασσα να φτάσει μέχρι την εξωτερική πλευρά του αποσπώμενου φράγματος και θα έριχναν νερό πίσω από το αποσπώμενο φράγμα με αγωγούς. Έτσι η τσιμεντένια λεκάνη θα μετατρέπóταν σε υγρή δεξα-

μενή και η κοιλότητα με την τιμεντένια πλατφόρμα θα μετατρεπόταν σε ξηρή δεξαμενή.

Η Ντιρκέμ ΑΕ είχε προγραμματίσει λεπτομερώς και την παραγωγή των στοιχείων, η οποία θα άρχιζε τον Δεκέμβριο του 1996. Σε καθένα από τα δύο ακριανά τμήματα του βασικού κτιρίου παραγωγής οι εργάτες θα παραλάμβαναν χαλύβδινα πλέγματα οπλισμού, θα τα συγκολλούσαν, θα έφτιαχναν έναν τεράστιο κλωβό οπλισμού, θα τον προωθούσαν και θα ξανάρχιζαν από την αρχή. Σε καθένα από τα δύο κεντρικά τμήματα του βασικού κτιρίου παραγωγής οι εργάτες θα παραλάμβαναν έναν ολοκληρωμένο κλωβό οπλισμού, θα τον έκλειναν σε καλούπια, θα έριχναν σκυρόδεμα στα καλούπια, θα δημιουργούσαν έναν τιμεντόλιθο με είκοσι δύο μέτρα μήκος, θα προωθούσαν τον τιμεντόλιθο και θα συνέχιζαν με επόμενο κλωβό. Σε καθεμιά από τις δύο αίθουσες του κτιρίου αρμολόγησης οι εργάτες θα παραλάμβαναν έναν γιγάντιο τιμεντόλιθο, θα τον χειρίζονταν ως τμήμα ενός μακρύτερου τιμεντόλιθου, θα έσπρωχναν το κατασκεύασμα στην ξηρή δεξαμενή και θα προχωρούσαν σε επόμενη παραλαβή. Σε καθεμιά από τις αίθουσες αρμολόγησης οι εργασίες θα διακόπτονταν προσωρινά όταν θα υπήρχε ένα πλήρες στοιχείο σήραγγας αποτελούμενο από οκτώ τιμεντόλιθους στην αριστερή ζώνη της ξηρής δεξαμενής και όταν ταυτόχρονα θα υπήρχε ένα πλήρες στοιχείο σήραγγας στη δεξιά ζώνη της ξηρής δεξαμενής.

Η Ντιρκέμ ΑΕ είχε βεβαίως καταστρώσει ακριβή σχέδια και για τα επόμενα στάδια της διαδικασίας. Η

θεόρατη συρόμενη πύλη θα τραβιόταν μέχρι να στεγανοποιήσει τις αίθουσες αρμολόγησης. Χαλύβδινες πόρτες θα σφράγιζαν τις στοές των δύο στοιχείων της σήραγγας. Έξι χοντροί αγωγοί θα έριχναν στην ξηρή δεξαμενή ένα εκατομμύριο κυβικά μέτρα νερού. Τα δύο στοιχεία θα έφταναν με καθοδηγούμενη πλεύση μέχρι την κάτω άκρη της υγρής δεξαμενής. Οι έξι αγωγοί θα αφαιρούσαν νερό μέχρι το στέγνωμα της ξηρής δεξαμενής. Το αποσπώμενο φράγμα θα άδειαζε από το έρμα του και θα δενόταν με συρματόσκοινα σε ρυμουλκό της Κάιπερς ΑΕ. Το ρυμουλκό θα μετέφερε το αποσπώμενο φράγμα σε κοντινό αγκυροβόλιο. Το ένα από τα δύο στοιχεία θα τραβιόταν με βίντσια στη θάλασσα και το άλλο θα έμενε δεμένο με συρματόσκοινα στην υγρή δεξαμενή. Το αποσπώμενο φράγμα θα γύριζε στη θέση του και θα γέμιζε ξανά με νερό. Το πρώτο στοιχείο θα δενόταν σε ρυμουλκά της Κάιπερς ΑΕ και θα κάλυπτε τα δέκα χιλιόμετρα μέχρι την τάφρο. Το δεύτερο στοιχείο θα περίμενε μέχρι την πόντιση του πρώτου στοιχείου, ύστερα θα περίμενε τη νέα απομάκρυνση του αποσπώμενου φράγματος και τελικά θα έφευγε προς την τάφρο. Μετά το αποσπώμενο φράγμα θα επέστρεφε πάλι στη θέση του.

Η Ντιρκέμ ΑΕ είχε επίσης υπολογίσει τις δωδεκάωρες βάρδιες που θα καθιστούσαν εφικτή την παράδοση των είκοσι στοιχείων της σήραγγας μέσα σε δύο χρόνια. Η εταιρεία είχε αποφασίσει ότι ορισμένοι εργάτες θα είχαν πέντε πρωινές βάρδιες, έπειτα πέντε νυχτερινές βάρδιες κι έπειτα πενθήμερο ρεπό,

και ότι κάποιιοι άλλοι θα είχαν επτά πρωινές βάρδιες, έπειτα επταήμερο ρεπό, έπειτα επτά νυχτερινές βάρδιες κι έπειτα επταήμερο ρεπό.

Αναμφίβολα οι άνθρωποι της Ντιρκέμ ΑΕ ήξεραν καλά τη δουλειά τους. Άρα είχαν σίγουρα προωθήσει όλες αυτές τις πληροφορίες και στη δεσποινίδα Γκουέν Μπέκινσεϊλ. Άλλωστε τις χρειαζόταν για το αφήγημά της.

Ασφαλώς, αυτή την ώρα η δεσποινίς Μπέκινσεϊλ βρισκόταν στον ναό της. Σίγουρα ήταν καθισμένη στον οπισθόδομο, έβλεπε για δέκατη φορά την ταινιούλα της Ντιρκέμ ΑΕ και ένιωθε ανατριχίλες. Τι ταινία! έλεγε οπωσδήποτε μέσα της. Τι τρόπος παρουσίασης! Και τι μονάδα παραγωγής! Γερανογέφυρες μεταφέρουν κλωβούς προς το κέντρο! Έμβολα σπρώχνουν τεράστιους τσιμεντόλιθους στις δοκούς κύλισης των αιθουσών αρμολόγησης και στις δοκούς κύλισης της ξηρής δεξαμενής! Δύο ορθογώνια κανόνια βγαίνουν αργά και απειλητικά από τη μέση της μηχανής του κιμά! Σαν πούτσοι από άλλο γαλαξία έχουν πρώτα είκοσι δύο μέτρα μήκος, μετά σαράντα τέσσερα μέτρα μήκος, μετά εξήντα έξι μέτρα μήκος και τελικά αποκτούν εκατόν εβδομήντα έξι μέτρα μήκος!

Όχι πολύ μακριά, στα άλλα τμήματα του χαριτωμένου ναού, τα κορίτσια της δεσποινίδος πιθανότατα ξεκουράζονταν. Στον πρόναο η Σάρον μάλλον έπαυζε ναρκοπέδιο στον υπολογιστή της και κοιτούσε αναστεναάζοντας τον καναπέ για τους επισκέπτες. Στον σηκό η Κέιτ, η Ντέμπορα και η Μίλντρεντ μάλλον

μοιράζονταν ψιθυριστά τις πιο φρέσκες εντυπώσεις τους από την Κοπεγχάγη. Στο άδυτο η Φράνσις μάλλον χασμουριόταν χαζεύοντας διάφορες απεικονίσεις της γέφυρας στους τοίχους γύρω από το τραπέζι συσκέψεων. Όμως η δεσποινίς Μπέκινσεϊλ ήταν οπωσδήποτε δοσμένη στο καθήκον και χαμογελαστή μέσα στον οπισθόδομο.

Για κάποιο λόγο ήταν χαμογελαστή και λίγες μέρες νωρίτερα. Καθόταν στητή στην υπερσύγχρονη καρέκλα της. Είχε τα χέρια της ακουμπισμένα πάνω στο κοκκινωπό γραφείο της. Χάρη στο δυνατό φως που έμπαινε από τον φεγγίτη του οπισθόδομου, φαινόταν να αστράφτει ολόκληρη. Και μόλις ο Αλεξάντερσον κάθισε απέναντί της, τον ρώτησε γλυκά:

«Ποιον πρέπει να ευχαριστήσω γι' αυτή την επίσκεψη;»

«Υποθέτω ότι πρέπει να ευχαριστήσεις τη Διμερή Σύμπραξη Ερεσούντ», απάντησε ο Αλεξάντερσον. «Επειδή σε έβαλε στο πρόγραμμά μου...»

«Πώς μπορώ να σε βοηθήσω;» είπε μετά η δεσποινίς Μπέκινσεϊλ.

«Εφόσον είμαι εδώ, σκέφτομαι να σου κάνω λίγες ερωτήσεις», είπε ο Αλεξάντερσον. «Πρώτα απ' όλα, μας έχεις έρθει από την Αγγλία ως στέλεχος της Τρόλοπ ΑΕ. Σωστά;»

«Σωστά».

«Άρα ανήκεις σε μια εταιρεία που ειδικεύεται στη διαχείριση κρίσεων. Ωστόσο ζούμε κάποια κρίση στη Σκανδιναβία και δεν την έχω προσέξει; Απ' ό,τι θυμάμαι, μια κρίση ξέσπασε στη Σουηδία το 1992 και

ξεπεράστηκε το 1994. Βεβαίως μιλάω για οικονομική κρίση».

«Δε μου αρέσει πολύ η ερώτησή σου. Θέλεις να ελέγξεις αν είμαι χρήσιμη;»

«Όχι, δεν είμαι εδώ για επιθεώρηση. Δεν είναι δική μου δουλειά να ελέγχω το γραφείο σου. Και μην ανησυχείς άδικα: έχεις ήδη περάσει με επιτυχία αρκετούς ελέγχους του τμήματος δημοσίων σχέσεων».

«Δεν το γνώριζα αυτό».

«Μάλλον δεν είσαι πολύ παρατηρητική. Σ' αυτή την ιστορία ο ένας ελέγχει τον άλλο. Σ' αυτή την ιστορία υπάρχουν αμέτρητα επίπεδα ελέγχου».

«Αμέτρητα επίπεδα ελέγχου;»

«Γιατί με κοιτάς έτσι, Γκουέν; Δεν έχεις καταλάβει τι γίνεται εδώ πέρα; Το τμήμα περιβαλλοντικού ελέγχου ελέγχει την υγεία του πορθμού και έχει δικαίωμα να σταματήσει τις εργασίες. Οι επιθεωρητές εργασίας ελέγχουν αν τηρούνται όλοι οι κανονισμοί ασφαλείας στα εργοτάξια. Οι εργοδηγοί ελέγχουν την απόδοση των εργατών. Οι μηχανικοί ελέγχουν τις εκθέσεις προόδου των εργοδηγών. Ο διευθυντής κάθε εταιρείας ελέγχει τους μηχανικούς του. Ο διευθυντής της Κοινοπραξίας Θαλάσσιων Εργασιών, ο διευθυντής της Κοινοπραξίας Σήραγγας και ο διευθυντής της Κοινοπραξίας Γέφυρας ελέγχουν τους διευθυντές των εταιρειών. Ο τεχνικός διευθυντής του έργου ελέγχει τους διευθυντές των κοινοπραξιών. Ο διευθύνων σύμβουλος της Διμερούς Σύμπραξης ελέγχει τον τεχνικό διευθυντή του έργου. Ο οικονομικός διευθυντής ελέγχει τα κονδύλια της Δι-

μερους Σύμπραξης. Ο αγγλικός ελεγκτικός όμιλος Γιανγκ ΑΕ ελέγχει τους ισολογισμούς της Διμερούς Σύμπραξης. Οι αμερικανικοί οίκοι αξιολόγησης Μούντις ΑΕ και Πουρς ΑΕ ελέγχουν αν η πιστοληπτική ικανότητα της Διμερούς Σύμπραξης αξίζει βαθμολογία τρία άλφα ή όχι. Τέσσερα υπουργεία στη Σουηδία και άλλα τόσα στη Δανία ελέγχουν τις εκθέσεις που στέλνει η Διμερής Σύμπραξη. Θέλεις να συνεχίσω;»

«Πρέπει να έχεις μεγάλη υπομονή...»

«Μερικές φορές. Ηρέμησες τώρα;»

«Όχι ακόμα. Μίλα μου λίγο για σένα. Μίλα μου για τον ρόλο σου σ' αυτό το έργο.»

«Η αιώνια ερώτηση. Η ερώτηση που δε θέλω να ακούω. Τέλος πάντων, σ' εσένα θα απαντήσω: σ' αυτή την ιστορία είμαι ένας συλλέκτης εντυπώσεων.»

«Συγγνώμη;»

«Κοίτα τι συμβαίνει: έρχομαι μια φορά τον μήνα, μένω γύρω στις δέκα μέρες, μιλάω με διάφορα άτομα, πηγαίνω σε διάφορα μέρη, μαζεύω χιλιάδες χαρτιά και στο τέλος επιστρέφω στη Στοκχόλμη και γράφω ένα κείμενο είκοσι σελίδων για τον υπουργό Μεταφορών.»

«Έχει και ο Δανός υπουργός Μεταφορών έναν άνθρωπο σαν εσένα;»

«Ναι. Όμως ας τα αφήσουμε αυτά. Πες μου τι είδους κρίση πολεμάς εδώ.»

Η δεσποινίς Μπέκινσειλ ήταν ακόμη χαμογελαστή. Ωστόσο δεν ήταν ακόμη έτοιμη να απολογηθεί. Έψαξε τα πράγματα που υπήρχαν στο κοκκινωπό τραπέζι και έφερε κοντά της κάποια σημειωματά-

ρια και κάμποσα τυπωμένα χαρτιά. Έβαλε μπροστά της δύο λεπτούς μαρκαδόρους και μία πένα. Τακτοποίησε μια μπροστινή τούφα από τα μαλλιά της και κοίταξε τον Αλεξάντερσον στα μάτια.

«Έχεις διαβάσει την τελευταία δημοσκόπηση που έγινε στην περιοχή, Σβεν;» είπε τελικά η δεσποινίς Μπέκινσειλ.

«Έχω ρίξει μια ματιά, Γκουέν», είπε ο Αλεξάντερσον.

«Έχεις διαβάσει αυτά τα ευρήματα και εξακολουθείς να αναρωτιέσαι γιατί με κάλεσε η Διμερής Σύμπραξη; Θέλεις να δεις μαζί μου τι λένε τα χαρτιά μου; Μάλλον όχι. Καλύτερα άκου. Οι Δανοί λένε για τους Σουηδούς: “Οι Σουηδοί έρχονται στη Δανία μόνο για να αγοράζουν φτηνό αλκοόλ. Οι Σουηδοί είναι πειθαρχημένοι το πρωί και μεθυσμένοι το βράδυ. Οι Σουηδοί είναι γκριζοί και δύστροποι. Οι Σουηδοί είναι οι Πρώσοι του Βορρά.” Και για το Μάλμε οι Δανοί λένε: “Η ανεργία αρχίζει στο Μάλμε. Η Ασία αρχίζει στο Μάλμε. Το Μάλμε είναι γεμάτο μουσουλμάνους.” Ωστόσο δε σου είπα ακόμη το πιο ωραίο. Ξέρεις ένα παλιό ανέκδοτο που εξακολουθεί να κυκλοφορεί στην Κοπεγχάγη; Ξέρεις τι λέει; “Κρατήστε την πόλη μας καθαρή! Συνοδεύστε έναν Σουηδό στο Χελσινγκέρ και ανεβάστε τον στο πλοίο!” Ακόμη, στην ίδια δημοσκόπηση το ερευνητικό προσωπικό έδειξε σε Δανούς διάφορες εικόνες με Σουηδούς και οι Δανοί διάλεξαν σε ποσοστό ενενήντα τοις εκατό αυτή τη φωτογραφία. Κοίτα την καλά. Δείχνει Σουηδούς στην αποβάθρα του Χελσινγκέρ. Δείχνει

Σουηδούς να ανεβάζουν στο καράβι κασόνια με δανέζικες μπίρες».

«Τέλειωσες;»

«Όχι. Στη σουηδική πλευρά τα αποτελέσματα της έρευνας ήταν εξίσου λαμπρά. Ειδικότερα, οι κάτοικοι του Μάλμε είπαν: “Οι Δανοί είναι σαχλοί. Οι Δανοί είναι καλοί μόνο για να λες αστειάκια μαζί τους. Οι Δανοί καπνίζουν πάρα πολύ. Οι Δανοί ζουν λιγότερο από τους Σουηδούς. Οι Δανοί είναι ρατσιστές.” Επιπλέον, οι κάτοικοι του Γκέτεμποργκ, οι οποίοι δε θα ανήκουν στη νέα περιφέρεια, δε μίλησαν μόνο για τους Δανούς. “Το Γκέτεμποργκ είναι η παραγωγική μηχανή της Σουηδίας”, είπαν. “Το Γκέτεμποργκ είναι η πύλη της Σουηδίας. Το Γκέτεμποργκ έχει εμπορικές συναλλαγές με τις περισσότερες χώρες του πλανήτη. Το Γκέτεμποργκ είναι κοσμοπολίτικο.” Και για το Μάλμε είπαν: “Το Μάλμε δεν μπορεί να προσαρμοστεί στη νέα παγκόσμια πραγματικότητα. Το Μάλμε είναι η χαμένη υπόθεση της Σουηδίας.” Σου θυμίζουν κάτι όλα αυτά, Σβεν;»

«Θέλω να δω πού το πας, Γκουέν».

«Δε διασκεδάζεις; Τότε θα σου πω κι άλλα ευχάριστα πράγματα. Όπως ξέρεις, η Κοπεγχάγη έχει ποσοστό ανεργίας πέντε τοις εκατό και το Μάλμε έχει ποσοστό ανεργίας δεκαέξι τοις εκατό. Όπως ξέρεις επίσης, ένας στους δέκα κατοίκους της Κοπεγχάγης έχει γεννηθεί εκτός Δανίας και τρεις στους δέκα κατοίκους του Μάλμε έχουν γεννηθεί εκτός Σουηδίας. Επομένως εδώ έχουμε να κάνουμε με ένα πολύ άσχημο αφήγημα».

«Άσχημο αφήγημα;»

«Ακριβώς. Οι κάτοικοι του Μάλμε βλέπουν το μέλλον τους με απαισιοδοξία και σνομπάρουν τους Δανούς. Οι κάτοικοι της Κοπεγχάγης ανησυχούν για την εύθραυστη ευημερία τους και φοβούνται τους Σουηδούς. Οι άνθρωποι και στις δύο πλευρές του πορθμού δεν μπορούν να αντιληφθούν τις ευκαιρίες που θα ανοιχτούν μπροστά τους από τη στιγμή που θα λειτουργήσει ο σύνδεσμος Ερεσούντ. Κοντολογίς, οι πολίτες της αυριανής περιφέρειας Ερεσούντ έχουν ένα άσχημο αφήγημα σφηνωμένο στο μυαλό τους. Κι εμείς, μέχρι στιγμής τουλάχιστον, τους λέμε μόνο ότι στην περιοχή υπάρχει υψηλό μορφωτικό επίπεδο και ότι τα σπίτια νοικιάζονται πολύ φτηνά στη σουηδική πλευρά».

«Όμως εσύ θα αλλάξεις το κλίμα. Θα γράψεις ένα νέο αφήγημα».

«Θα προσπαθήσω».

Η δεσποινίς Μπέκινσειλ δεν είχε στολιστεί πολύ εκείνο το πρωί. Είχε κάνει τα μαλλιά της αλογοουρά. Δεν είχε βάψει τα νύχια και τα βλέφαρά της. Φορούσε κάτι σαν γιλέκο, κουμπωμένο μέχρι τον λαιμό, που άφηνε τα λεπτά μπράτσα της να φαίνονται πλήρως. Στα χέρια της δεν υπήρχε ούτε ένα κόσμημα. Τα χείλη της ήταν πάντως βαμμένα ροζ.

«Πιστεύεις ότι υπάρχει καλό υλικό για ένα νέο αφήγημα;» ρώτησε ο Αλεξάντερσον.

«Φυσικά υπάρχει», απάντησε η δεσποινίς Μπέκινσειλ. «Σκέψου απλώς πόσο ωραία θα είναι η αρχή του νέου αφηγήματος. Σκέψου απλώς πόσα πράγμα-

τα έγιναν μέχρι να φτάσουμε εδώ. Να, έχω σημειώσει μερικά. Το 1990 η Δανία πρότεινε για ακόμα μια φορά στη Σουηδία τη δημιουργία μιας γέφυρας. Το 1991 οι δύο χώρες υπέγραψαν μια πρώτη συμφωνία και άρχισαν να διαπραγματεύονται με τέσσερις κατασκευαστικούς ομίλους για την ανάθεση της γέφυρας. Το 1992 η Σουηδία άρχισε να χρονοτριβεί επειδή φοβήθηκε το οικονομικό και το οικολογικό κόστος. Το καλοκαίρι του 1993 οι άνεργοι εργάτες του Μάλμε έχτισαν μια μικρή ξύλινη προβλήτα στο Λέρνακεν, για να διαμαρτυρηθούν επειδή η σουηδική κυβέρνηση καθυστερούσε τις διαδικασίες. Το 1994 η Σουηδία και η Δανία αποφάσισαν να απορρίψουν την πρόταση για τοξωτή γέφυρα και την πρόταση για κρεμαστή γέφυρα, και κράτησαν για περαιτέρω μελέτη την πρόταση για καλωδιωτή γέφυρα μονού καταστρώματος και την πρόταση για καλωδιωτή γέφυρα διπλού καταστρώματος. Το φετινό καλοκαίρι οι άνεργοι εργάτες του Μάλμε μαζεύτηκαν πάλι με φτυάρια και κασμάδες στο Λέρνακεν, πάλι για να κατηγορήσουν τη Στοκχόλμη ότι κωλυσιεργεί».

«Ναι, εξάισια αρχή για ένα αφήγημα...»

«Σκέψου και την παράξενη μορφή του συνδέσμου Ερεσούντ: επειδή το αεροδρόμιο Κοπεγχάγης βρίσκεται στο Άμαγερ, επειδή τα αεροπλάνα πετούν χαμηλά στο Άμαγερ, ο σύνδεσμος πρέπει να αρχίζει ως σήραγγα και να συνεχίζεται ως τεχνητό νησί. Σκέψου επίσης τις κωμικές σκηνές που θα υπάρχουν στην αρχή του αφηγήματος: σκέψου τη διεθνή γνωμοδοτική επιτροπή για την προστασία του περιβάλλοντος.

Θυμήσου τη σύνθεση της επιτροπής: τέσσερις Γερμανοί, δύο Άγγλοι, ένας Φινλανδός, ένας Εσθονός, ένας Πολωνός».

«Ναι, οι χιουμορίστες θα ξετρελαθούν μ' αυτή τη λεπτομέρεια...»

«Θέλω να είμαι ειλικρινής μαζί σου, Σβεν: είμαι ενθουσιασμένη μ' αυτή τη δουλειά. Οι γέφυρες του σήμερα κόβουν την ανάσα του θεατή. Είναι ανθεκτικές κατασκευές και ταυτόχρονα δείχνουν σαν κομφοτεχνήματα με φινέτσα πεταλούδας. Υπακούουν στους νόμους της φυσικής και ταυτόχρονα φαίνονται σαν να κρέμονται από τον ουρανό. Στέκουν υπερήφανες και αποδεικνύουν τι μπορεί να καταφέρει ο άνθρωπος όταν αποφασίζει να υπερνικήσει τεχνικές δυσκολίες μέσα σε στενά χρονικά πλαίσια. Από την άλλη, κάθε γέφυρα –παλιά ή καινούργια– έχει μεγάλο συμβολικό φορτίο. Μια γέφυρα επιτρέπει την κινητικότητα και την ταχύτητα. Καταργεί εμπόδια. Λειτουργεί ως μεταφορέας προσώπων, αγαθών, ιδεών, επενδύσεων. Υποβάλλει έννοιες όπως ο ρυθμός, η αρμονία, η χάρη, ο συγχρονισμός, η πολιτισμική συνέχεια. Μην ξεχνάς και κάτι άλλο: ο σύνδεσμος Ερεσούντ θα είναι μέρος ενός συγκοινωνιακού δικτύου ευρείας κλίμακας. Συνεπώς η Δανία και η Σουηδία γράφουν ιστορία: αποδεικνύουν ότι είναι πραγματικά ανεπτυγμένες χώρες· φτιάχνουν ορισμένες από τις τεράστιες υποδομές που απαιτεί η μεταβιομηχανική εποχή».

«Εννοείς ότι ζούμε ιστορικές στιγμές; Είσαι σίγουρη; Μα τι ψάχνεις εκεί;»

«Θέλω να σου διαβάσω κι άλλες σημειώσεις μου... Α, εδώ είναι... Και τώρα θα σου πω τι λένε τρεις σοφοί άντρες για τα τεράστια συγκοινωνιακά έργα που γίνονται στο βόρειο ημισφαίριο της Γης. Έχεις ακούσει κάτι για τον Πολωνό κοινωνιολόγο Λάζλο Σμολάρεκ; Όχι; Πάντως λέει: “Στις μέρες μας ζούμε τον μεγάλο πόλεμο του ανθρώπου για την ανεξαρτητοποίησή του από την απόσταση.” Και ο Γάλλος φιλόσοφος Ζεράρ Ζανβιόν λέει: “Το τέλος της γεωγραφίας πλησιάζει.” Και ο Αμερικανός μεγιστάνας Μπίλι Γκέτις λέει: “Το καινούργιο στάδιο της ανθρώπινης εξέλιξης είναι ο καπιταλισμός χωρίς απώλειες τριβής”».

«Θα χρειαστείς αυτά τα σοφά λόγια για το νέο αφήγημα;»

«Τα πάντα θα χωράνε στο νέο αφήγημα. Μάλλον όχι. Δεν εκφράστηκα καλά. Το νέο αφήγημα δε θα έχει χώρο για αρνητικές σκέψεις. Το νέο αφήγημα θα εκφράζει πίστη στο μέλλον και αυτή η πίστη θα χαρακτηρίζει όλες τις συνοδευτικές εκδηλώσεις που θα γίνουν τα πέντε επόμενα χρόνια. Για την ακρίβεια, αυτή η πίστη θα διατυπώνεται ασταμάτητα: σε δηλώσεις υπουργών, σε επιχειρηματικές συναντήσεις, σε συνέδρια, σε σεμινάρια, σε άρθρα εφημερίδων, σε τουριστικά φυλλάδια».

«Παρ’ όλα αυτά...»

«Μη με διακόπτεις τώρα! Στο παιχνίδι θα παίξουν ασταμάτητα χιλιάδες παίχτες. Στελέχη υπουργείων και τεχνοκράτες. Στελέχη μη κυβερνητικών οργανώσεων. Στελέχη επιμελητηρίων. Υπάλληλοι

διαφημιστικών εταιρειών. Υπάλληλοι διακρατικών οργανισμών. Μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας. Μέλη των εργατικών συνδικάτων. Ακόμη και οι συνεργάσιμοι οικολόγοι θα παίζουν: εμείς θα τους ενημερώνουμε τακτικά κι εκείνοι θα μας δίνουν ιδέες για πράσινες επενδύσεις. Με άλλα λόγια, όλοι σχεδόν οι φορείς της μελλοντικής μητρόπολης θα είναι στο παιχνίδι. Θα αποδεικνύουν καθημερινά ότι δεν ολιγωρούν, ότι δε βραδυπορούν, ότι δεν αδιαφορούν για καινούργιες οικονομικές, πολιτικές και πολιτισμικές ευκαιρίες».

«Μιλάμε για πέντε χρόνια. Ένα τέτοιο παιχνίδι μπορεί να κρατήσει πέντε χρόνια;»

«Γιατί όχι; Θα φροντίσουμε να κρατήσουμε το ενδιαφέρον στα ύψη. Κάθε ορόσημο των εργασιών θα συνοδεύεται από γιορτή ή συνέδριο. Κάθε δεκαπέντε μέρες θα ξεναγούμε φοιτητές και δημοσιογράφους στα εργοτάξια. Με κάθε αφορμή θα βάζουμε διαφημίσεις στις εφημερίδες και στην τηλεόραση. Τέσσερις φορές τον χρόνο θα μοιράζουμε ένα περιοδικό, ώστε να ενημερώνουμε όλους τους ενδιαφερόμενους για την πορεία των εργασιών».

«Πότε θα βγει το πρώτο τεύχος;»

«Τον Ιανουάριο του 1996».

«Φαντάζομαι ότι θα είναι γραμμένο στα αγγλικά...»

«Και βέβαια θα είναι γραμμένο στα αγγλικά. Εδώ πάνω όλοι μιλάτε καλά αγγλικά».

«Ναι, εδώ πάνω είμαστε βαθιά στη μεταβιομηχανική εποχή».

«Εσύ πώς νιώθεις για τη δουλειά σου; Δεν είσαι ενθουσιασμένος με τη γέφυρα;»

Μετά από τόση φλυαρία η δεσποινίς Μπέκινσεϊλ δεν ήταν κουρασμένη. Δεν ένωθε ακόμη δικαιωμένη. Δεν ήταν ακόμη βέβαιη ότι είχε αποδείξει την αφοσίωσή της στον σύνδεσμο Ερεσούντ.

«Συγγνώμη, αλλά θα σε ρωτήσω πάλι: είσαι ενθουσιασμένος με τη γέφυρα ή όχι;» επέμεινε η δεσποινίς Μπέκινσεϊλ.

«Όχι», είπε ο Αλεξάντερσον.

«Όχι; Τι εννοείς; Τι αισθάνεσαι όταν πηγαίνεις στα εργοτάξια;»

«Πρέπει να αισθάνομαι κάτι;»

«Πες μου έστω τι σκέφτεσαι στα εργοτάξια.»

«Προς το παρόν δεν υπάρχουν αληθινά εργοτάξια. Οπότε δεν υπάρχει λόγος να σκέφτομαι πολύ.»

«Και όταν θα βρεθείς σε αληθινά εργοτάξια, τι θα σκέφτεσαι;»

«Θα σκέφτομαι κάποια πράγματα. Αν όμως τα ακούσεις, δε θα τα βρεις τόσο ερεθιστικά.»

«Δοκίμασέ με...»

«Καλά... Όταν βρίσκομαι σε αληθινό εργοτάξιο, βλέπω σε κάθε επιφάνεια διανύσματα, καμπύλες, μαθηματικούς τύπους. Φέρνω στο μυαλό μου όλκιμα και ψαθυρά υλικά. Παρατηρώ δοκούς, πλάκες, υποστυλώματα και φαντάζομαι ελαστικές και πλαστικές παραμορφώσεις. Συνεχώς σκέφτομαι: εφελκυσμός, θλίψη, στρέψη, διάτμηση, κάμψη, ερπυσμός.»

«Συναρπαστικά ακούγονται αυτά. Τα σημείωσα. Βεβαίως θα μου τα εξηγήσεις όλα σαν να είμαι νήπιο.

Και πρώτα θα μιλήσεις για τον... εφελκυσμό. Έτσι δεν τον είπες;»

«Γιατί ενδιαφέρεσαι για τέτοια πράγματα; Θέλεις να τα βάλεις στο αφήγημα;»

«Ίσως. Λέγε».

«Εντάξει. Θα σου πω παραδείγματα που χρησιμοποιούν οι δάσκαλοι στο γυμνάσιο. Λοιπόν, για να καταλάβεις τον εφελκυσμό, φαντάσου ένα ραβδί να τραβιέται και από τα δύο άκρα του. Ας πάμε στα υπόλοιπα τώρα. Θλίψη: φαντάσου ένα ραβδί να πιέζεται και από τα δύο άκρα του προς το κέντρο. Στρέψη: φαντάσου μια τεντωμένη πετσέτα να γίνεται σαν βίδα από δύο χέρια που τη στύβουν. Διάτμηση: φαντάσου ένα σπασμένο καρφί που λίγο πριν κρατούσε κάδρο σε τοίχο. Κάμψη: φαντάσου έναν τσιμεντένιο βατήρα καταδύσεων με έντονη κλίση προς τα κάτω. Τι άλλο ανέφερα; Α, ναι. Μίλησα για ερπυσμό. Όμως ο ερπυσμός είναι διαφορετική ιστορία· είναι αργή και σταθερή παραμόρφωση. Για να πιάσεις κάπως τι σημαίνει ερπυσμός, φαντάσου μια πλαγιά που χάνει σιγά σιγά το χώμα της ή μια ρωγμή που μεγαλώνει απειροελάχιστα μέρα με τη μέρα».

«Νωρίτερα μίλησες για κάποιες άλλες παραμορφώσεις. Για ελαστικές και πλαστικές παραμορφώσεις. Θα μου τις εξηγήσεις;»

«Ναι. Η ελαστική παραμόρφωση επιτρέπει σ' ένα σώμα να επιστρέψει στην αρχική του μορφή. Αντίθετα, η πλαστική παραμόρφωση είναι μόνιμη».

«Αν σημείωσα σωστά, είπες επίσης κάτι για όλκιμα και ψαθυρά υλικά».

«Όλκιμα είναι τα υλικά που αντέχουν πολλές κα-
τεργασίες. Ψαθυρά είναι τα υλικά που αντέχουν λι-
γοστή καταπόνηση και ύστερα αστοχούν».

«Αστοχούν;»

«Τι συμβαίνει εδώ; Δεν ξέρεις τι σημαίνει αστο-
χία; Δεν έχεις δουλέψει άλλη φορά για γέφυρα; Εν
πάση περιπτώσει, θα σου πω κάτι απλό: όταν λέμε
ότι μια γέφυρα αστόχησε, εννοούμε ότι κατέρρευσε».

«Κατάλαβα».

«Τα σημειώσες όλα; Μπορώ να φύγω τώρα;»

«Όχι ακόμη. Θέλω να σου κάνω δύο τελευταίες
ερωτήσεις. Μόνο δύο».

«Σε ακούω».

«Πώς λέγεται αυτό το τρίποδο που χρησιμοποιούν
οι τοπογράφοι; Αυτό που βλέπω παντού στο βόρειο
λιμάνι της Κοπεγχάγης;»

«Θεοδόλιχος».

«Ευχαριστώ. Και τώρα κάτι πιο σύνθετο... Μπο-
ρείς να μου περιγράψεις τις πέτρες στο περιτείχισμα
του Πέβερχολμ;»

«Μα η Κοινοπραξία Θαλάσσιων Εργασιών σου
στέλνει ένα σωρό χαρτιά».

«Τα κείμενα που λαμβάνω είναι κακογραμμέ-
να».

«Αν αστειεύεσαι αυτή τη στιγμή, θα το μετανιώ-
σεις...»

«Δεν αστειεύομαι καθόλου. Εσύ είσαι ο χωρατα-
τζής εδώ μέσα».

Άρα η δεσποινίς Μπέκινσειλ δεν έχαφτε καθετί
που της εκτόξευε ο Αλεξάντερσον. Τον κοιτούσε με

προσήλωση, αλλά δεν παρασυρόταν από το εξομολογητικό ύφος του. Τον άκουγε προσεκτικά, αλλά δεν τον έπαιρνε πάντα στα σοβαρά. Κυρίως μάζευε πληροφορίες, ώστε να μπολιάσει μ' αυτές το αφήγημά της.

«Θα μου πεις τώρα για το περιτείχισμα;» συνέχισε η δεσποινίς Μπέκινσειλ.

«Εντάξει», είπε ο Αλεξάντερσον. «Ας πούμε ότι το τείχος είναι τελειωμένο. Φαντάσου αυτό το τείχος ως λόφο. Βλέπεις έναν λόφο τώρα; Ωραία. Στην καρδιά αυτού του λόφου υπάρχουν βότσαλα με διάμετρο από πενήντα έως εκατόν πενήντα χιλιοστά. Πάνω στην καρδιά του λόφου είναι απλωμένο ένα γεωύφασμα. Πάνω από το γεωύφασμα υπάρχει μια στρώση από αρκετά βαριές πέτρες – καθεμιά τους ζυγίζει από πενήντα μέχρι εκατό κιλά. Και πάνω από όλα αυτά υπάρχει ένα στρώμα από πέτρες θωράκισης – καθεμιά τους ζυγίζει από μισό τόνο μέχρι έξι τόνους. Τι άλλο να προσθέσω; Θα μπορούσα να πω κι αυτό: όταν τελειώσουν οι εργασίες, το τείχος του Πέβερχολμ δε θα έχει παντού τρία μέτρα ύψος. Στη δυτική και στην ανατολική άκρη του Πέβερχολμ – εννοώ στην πύλη της σήραγγας και στη ράμπα της δυτικής γέφυρας πρόσβασης– το τείχος θα είναι πέντε μέτρα ψηλό».

«Ευχαριστώ για τη βοήθεια. Είσαι πολύ καλός. Πραγματικά χάρηκα για τη γνωριμία. Και να ξανάρθεις, σε παρακαλώ. Τα κορίτσια θα ήθελαν να σε ξαναδούν».

«Τα κορίτσια;»

«Εννοώ ότι η Σάρον, η Κέιτ, η Ντέμπορα, η Μίλντρεντ και η Φράνσις θα ήθελαν να σε ξαναδούν. Πάμε. Πρέπει να σε συστήσω».